

Σ'.

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟΥ ΝΕΩΤΕΡΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

Συνοπτική έκθεσις τῶν πεπραγμένων κατὰ τὸ ἔτος 1974

1. Συνεχίσθη ἡ ἀπὸ τοῦ 1963 ἀρξαμένη μικροφωτογράφησις ἐγγράφων τῶν ἀρχείων τοῦ Foreign Office καὶ τοῦ Colonial Office, ἀφορώντων εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ νεωτέρου ἑλληνισμοῦ, παρελήφθησαν δὲ αἱ μικροταινίαι 77 τόμων τοιούτων ἐγγράφων, ἀποτελούντων α') ἀλληλογραφίαν τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Βρετανικῆς Πρεσβείας μετὰ τῶν ἐν Ἀθήναις καὶ Ἰωαννίνοις βρετανικῶν προξενείων κατὰ τὰ ἔτη 1830-1841, καὶ β') ἀλληλογραφίαν τοῦ Colonial Office μετὰ τῶν ἐν Ἐπιανήσῳ βρετανικῶν ἀρχῶν κατὰ τὰ ἔτη 1816-1832.

2. Συνεχίσθη ἡ λεπτομερῆς ἀποδελτίωσις τῆς μικροφωτογραφηθείσης ἀλληλογραφίας τοῦ Foreign Office μετὰ τῆς Βρετανικῆς Πρεσβείας καὶ τῶν βρετανικῶν προξενείων ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὰ ἔτη 1827-1905 (σειρὰ F. O. 32, τόμοι 770) διὰ συντάξεως κατ' ἐγγραφοῦ ἐπιτομῶν, προοριζομένων νὰ ἀποτελέσουν πολύτομον δημοσίευμα ἐν τῇ σειρᾷ *Μνημεῖα τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας*. Ἐξετυπώθη κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος αὐτοῦ ὁ τόμος Α' τοῦ δημοσιεύματος τούτου, ὅστις καλύπτει τὴν περίοδον 1827-1832. Ἡ ἐπεξεργασία τοῦ ὑλικοῦ τοῦ τόμου Β', ὅστις θὰ καλύψῃ τὴν περίοδον τῆς Ἀντιβασιλείας (1833-1835), συνεχίσθη.

3. Ὁλοκληρωθείσης τῆς ἐκτυπώσεως τῶν *Ἀπομνημονευμάτων* τοῦ Γεωργίου Ψύλλα, ἐτέθη εἰς κυκλοφορίαν ὁ περιλαμβάνων ταῦτα τόμος ὑπ' ἀρ. 8 τῶν *Μνημείων τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας*. Ὁ τόμος οὗτος ἀποτελεῖται ἐκ σελίδων μ' + 370. Τῶν *Ἀπομνημονευμάτων* ἔχει προταχθῆ διαφωτιστικὴ εἰσαγωγή τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ κ. Νικολάου Λούρου, ὡς καὶ εἰσαγωγικὸν σημεῖωμα ἀφορῶν εἰς τὴν μορφήν καὶ τὴν ἱστορίαν τοῦ χειρογράφου, συνταχθὲν ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Κέντρου κ. Ἐλευθερίου Πρεβελάκη, ὅστις εἶναι καὶ ὁ ἐκδότης τῶν *Ἀπομνημονευμάτων*. Τὰ *Ἀπομνημονεύματα* τοῦ Γεωργίου Ψύλλα εἶναι ἱστορικὴ πηγὴ σπουδαιότητι, ἣτις παρέχει ἐγκύρους πληροφορίας διὰ πλεῖστα ὅσα θέματα, ὡς εἶναι : ἡ παιδεία κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς Τουρκοκρατίας, τὰ πολιτικὰ καὶ στρατιωτικὰ γεγονότα τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821, αἱ ἐθνοσυνελεύσεις καὶ ὁ τύπος, τὰ κυβερνητικὰ μέτρα τοῦ Καποδιστρίου, τῆς Ἀντιβασιλείας καὶ τοῦ Ὄθωνος, ἡ ἐπιλογὴ τῶν Ἀθηναίων ὡς πρωτευούσης τοῦ Κράτους, ἡ δράσις τῆς διὰ τοῦ Συντάγματος τοῦ 1844 ἰδρυθείσης Γερουσίας, ἡ πολιτικὴ τῆς Κυβερνή-

σεως Μαυροκορδάτου κατὰ τὸν Κριμαϊκὸν Πόλεμον. Τὰ Ἀπομνημονεύματα τοῦ Ψύλλα διαφωτίζουν ἐπίσης τὴν ἄκρως ἐνδιαφέρουσαν μορφήν τοῦ συγγραφέως των, διὰ τὸν ὁποῖον ὁ Μακρυγιάννης γράφει : «Κι ὁ Γεώργιος Ψύλλας εἶναι πάντοτες τὸ ἀγαθὸ τέκνο τῆς πατρίδας, ὁποῦ μιλεῖ φρονίμως καὶ πατριωτικῶς εἰς τὸ δίκιον καὶ λέγει τὴν γνώμην του ἐλεύτερα.»

4. Ἐπιλυθέντων ποικίλων παλαιογραφικῆς φύσεως προβλημάτων, ὠλοκληρώθη ἡ τελικὴ ἀνάγνωσις καὶ ἀντιγραφή τοῦ ὕλικου τὸ ὁποῖον θὰ ἀποτελέσῃ τὸν τόμον Α΄ τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἀρχείου Ἰωάννου Κωλέττη, συνεχίσθη δὲ ἡ ἐπεξεργασία τοῦ ὕλικου τούτου διὰ τὴν χρονολόγησιν τῶν ἄνευ χρονολογίας ἐγγράφων, τὴν ταύτισιν τῶν ἐν τοῖς ἐγγράφοις ἀπαντῶντων τοπωνυμίων κ.τ.ῶ.

5. Συνεχίσθη ἡ γλωσσικὴ καὶ πραγματολογικὴ ἐπεξεργασία τῶν πρὸς ἔκδοσιν προοριζομένων ἐκθέσεων τοῦ ἐν Πρεβέζῃ Γενικοῦ Προξένου τῆς Ἀγγλίας William Meyer περὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι γεγονότων τῶν ἐτῶν 1819 - 1832, ἐμελετήθη δὲ καὶ εὐρετηριάσθη συναφὲς πρὸς τὰς ὡς ἄνω ἐκθέσεις ἀνέκδοτον ὕλικὸν προερχόμενον ἐκ τοῦ ἀρχείου τοῦ Colonial Office μὲ προοπτικὴν τὸν σχολιασμὸν αὐτῶν.

6. Εἰς τὴν Ὀλομέλειαν τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν ἐγένετο διὰ τοῦ Προέδρου αὐτῆς κ. Διον. Ζακυθνοῦ ἀνακοίνωσις τῆς κ. Δεσπ. Θεμελῆ - Κατηφόρη καὶ τοῦ κ. Ἀριστ. Στεργέλλη περὶ τοῦ περιεχομένου τοῦ ἐν τῷ Κέντρῳ ἀποκειμένου ἀρχείου τῆς οἰκογενείας Ραγκαβῆ.

7. Συνεχίσθη ὁ καταρτισμὸς ἱστορικῆς βιβλιογραφίας περὶ τοῦ νεωτέρου ἑλληνισμοῦ ἀπὸ τοῦ 1800 καὶ ἐξῆς διὰ συντάξεως δελτίων κατὰ συγγραφεῖς καὶ εὐρετηρίου ἀπὸ ἀπόψεως ὀνοματολογικῆς, πραγματολογικῆς καὶ χρονολογικῆς.

8. Παρελήφθησαν κατόπιν δωρεᾶς τῆς κ. Φρόσως Γκέλη : α΄) φάκελος περιέχων ἀλληλογραφίαν τοῦ Νικολάου Μαντζάρου (44 ἐπιστολαὶ τῶν ἐτῶν 1843 - 1868)· καὶ β΄) 112 μικροταινίαι (λήψεις 5655) περιέχουσαι μικροαποτύπωσιν μουσικῶν συνθέσεων αὐτοῦ.

9. Παρελήφθησαν κατόπιν δωρεᾶς τῆς κ. Σοφ. Σουλιώτη - Νικολαΐδου δύο φάκελοι περιέχοντες ἀλληλογραφίαν τοῦ Ἀριστομένου Προβελεγγίου, ἀντίγραφα ποιημάτων του, ὡς καὶ ἀποκόμματα ἐντύπων περιλαμβάοντα κρίσεις περὶ τοῦ ἔργου αὐτοῦ. Οἱ ὡς ἄνω φάκελοι ἀποτελοῦν συμπλήρωμα τοῦ ἐν τῷ Κέντρῳ ἀποκειμένου ἀρχείου Προβελεγγίου.

10. Παρελήφθη κατόπιν αγορᾶς τὸ ἀρχεῖον Ἡλία Ζερβοῦ - Ἰακωβάτου (1814 - 1894), τὸ ὁποῖον περιλαμβάνει 26 μελέτας αὐτοῦ καὶ 47 ἔγγραφα, διπλώματα, ποιήματα κλπ. Τὸ ἀρχεῖον τοῦτο παρέχει ἀξιόλογα στοιχεῖα διὰ τῶν ὁποίων διαφωτίζονται ἡ ἐποχὴ εἰς ἣν ἀναφέρεται καὶ αἱ θέσεις τοῦ Ζερβοῦ - Ἰακωβάτου ἐπὶ ἐπτανησιακῶν καὶ γενικωτέρων ἑλληνικῶν προβλημάτων.

11. Εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Κέντρου εἰσήχθησαν 387 δημοσιεύματα, πλὴν τῶν περιοδικῶν, συνεχίσθη δὲ ἡ σύνταξις δελτιοκαταλόγου αὐτῆς κατὰ συγγραφεῖς καὶ καθ' ὕλην.

*Ἐν Ἀθήναις, τῇ 14ῃ Δεκεμβρίου 1974.

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Κέντρου
Ἐλευθ. Πρεβελάκης